

Nytt fra Miljødirektoratet

Skadedyrdagene 2019

Erlend Spikkerud

Seksjon for biocider og kjemikaliedeklarering

Biocider - bekjempe uønskede organismer

- Hovedgrupper
 - Desinfeksjonsmidler
 - Konserveringsmidler
 - **Skadedyrmidler**
 - gnagermidler
 - insektmidler
 - repellenter
 - attraktanter
 - Andre biocider
- Regelverk
 - Norsk biocidforskrift
 - [FOR-2017-04-18-480](#)
 - EUs biocidforordning
 - [\(EU\) nr. 528/2012](#)

Godkjenning av biocider

- Aktivstoffer godkjennes på EU-nivå
- Produkter godkjennes nasjonalt

Status skadedyrmidler

- **Gnagermidler (PT14)**
 - EU: 13 a.s. godkjent, 2 under behandling
 - Norge: 39 produkter godkjent (63 i 2018), 4 er søkt
 - Privatprodukter: 3 antikoagulanter + 6 alfakloralose
- **Insektmidler, middmidler og produkter til bekjempelse av andre leddyr (PT18)**
 - EU: 45 a.s. godkjent, 15 under behandling
 - Norge: 30 produkter godkjent, 30 er søkt

Antikoagulantene

- Fornyet produktgodkjenning i 2018
 - Godkjent i 5 år til
 - Eksklusjonskandidater, men godkjent av samfunnshensyn
 - Alternative metoder for dårlig dokumentert
- Nasjonale restriksjoner gjelder fremdeles
 - Kun tillatt i og rundt bygninger
 - Kun i åtestasjoner (få unntak)
 - Minste pakningsstørrelse for proffprodukter er 3 kg

Antikoagulantene

- Klassifiseres som "Kan skade forplantningsevnen eller gi fosterskader"
 - Produkter merkes dersom de inneholder mer enn 0,003 %
- Privatprodukter:
 - Må være under merkegrensen for å kunne godkjennes
 - Få aktivstoffer er effektive nok i så lav konsentrasjon

Antikoagulanter i miljøet

- Norge
 - 78 % av undersøkte hubro (1998-2014)
 - 20 % av døde hunder (2014)
 - Ulv i Østmarka (2016)
 - Rødrev, grevling, rotte (2017)
 - Vetinst. skal undersøke ulv, rødrev, fjellrev, gaupe, jerv og villmink
- Tyskland
 - Fisk og sediment (2017)

Bønder – bruk av muse- og rottemidler

- Plantevernmiddeforskriften og skadedyrforskriften er endret
- Bønder kan kjøpe og bruke visse proffprodukter på eiendom de eier eller leier
 - Autorisasjonsbevis for plantevernmidler
 - Eget kurs i gnagerbekjempelse (samme som gnagerdelen av skadedyrkurset for å bli godkjent skadedyrbekjemper)

Bønder – bruk av muse- og rottemidler

- Mattilsynet har ansvar for ordningen
- Fylkesmannen har ansvar for at det blir arrangert kurs
 - Bl.a. Norsk landbruksrådgiving holder kurs
- Miljødirektoratet avgjør hvilke produkter som skal tillates
 - Egen setning på etikettene om brukergruppen
 - Ikke alle formuleringstyper (bl.a. ikke flytende, skum)
- Tilsyn og kontroll: Kommunene og Mattilsynet

Muse- og rottefeller

- Non-Chemical Alternatives for Rodent Control (NoCheRo)
 - Workshop 20.-21. november 2018
 - Godkjenningssystem for feller i Sverige og under utvikling i Tyskland
 - Arbeidsgruppe for standardisering i EU (effektivitet, dyrevelferd m.m.)
 - Viktig før neste revurdering av antikoagulantene
- Lokkestoffer må søkes godkjent

Mat og fôr – repellenter og attraktanter

- Mat og fôr kan fritt brukes, men ikke markedsføres som biocid
- Forenklet godkjenning for lavrisikostoffer i EU (annex I)
- Overgangsperiode er over. 20 stoffer ble notifisert innen fristen i 2015
 - Direkteoppføring på annex I
 - Søke ordinær godkjenning innen 4. september 2019
 - Avvist (bl.a. peanøttsmør)

Notifiserte stoffer – PT19

- Lite problematiske -> annex I
 - ost
 - konsentrert eplejuice
 - D-fruktose
 - honning
 - eggepulver
 - *S. cerevisiae* (gjær)
 - eddik
- Ikke uproblematiske, må søke
 - Capsicum oleoresin
 - Capsicum annum ekstrakt
 - Capsaicin reaksjonsmasse...
 - hvitløksekstrakt
 - maltekstrakt
 - appelsinekstrakt

Insektmidler – nasjonale restriksjoner

- Private
 - Ikke bekjempe veggdyr
 - Kakerlakker og faraomaur kan bare bekjempes med åteprodukter
- Restriksjonene introduseres gradvis etter hvert som produktene godkjennes

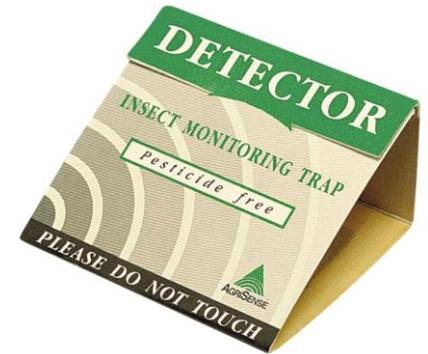
Skjeggkre

- FHI har forskningsprosjekt med lovende resultater
- Åteprodukter har lavere risiko for mennesker og miljø
- Advion Cockroach Gel er godkjent mot krypende insekter
 - Ikke for privatbruk

Insektfeller med lokkestoffer

- Diskutert i EU i mai 2017
 - Kommisjonen ville ikke ta stilling
 - Overlates til hvert land
- Mange land inkl. Norge mener at feller brukt kun til overvåking ikke omfattes av biocidregelverket
- Markedsføringspåstand/intensjon er viktig
 - Kun overvåking eller både overvåking og bekjemping?
 - Kan være en vanskelig grensegang som må vurderes fra sak til sak

Substitusjon i EU

- Aktivstoffer kan defineres som substitusjons- eller eksklusjonskandidater
 - Betenkelige helse- og/eller miljøegenskaper
 - Skal fases ut hvis gode alternativer finnes
 - Liten utskifting i praksis
- EU-kommisjonen og ECHAs fokusområder for biocider
 - Gnagermidler
 - Myggmidler, bunnstoff til båter, konservering for produkter under lagring, treimpregnering av jernbanesviller og stolper

Nye nettsider

- Miljødirektoratet vil i løpet av 2019 lansere nye nettsider
- Trinnvise veiledere bl.a. for import av biocider

Mer informasjon?

- Miljødirektoratets hjemmesider for biocider:
<http://www.miljodirektoratet.no/biocider>
- Svartjeneste: biocider@miljodir.no